četvrtak, 8. srpnja 2021.

P9_TA(2021)0355

Slučaj Ahmadreze Djalalija u Iranu

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. srpnja 2021. o slučaju Ahmadreze Djalalija u Iranu (2021/2785(RSP))

(2022/C 99/18)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije, posebno od 17. prosinca 2020. o Iranu, posebno o slučaju dobitnice Nagrade Saharov za 2012. Nasrin Sotoudeh ([1]), od 19. rujna 2019. o Iranu, posebno o položaju boraca za prava žena i zatvaranju državljana EU-a s dvojnim državljanstvom ([2]), od 13. prosinca 2018. o Iranu, posebno o slučaju Nasrin Sotoudeh ([3]) i od 31. svibnja 2018. o položaju osoba koje su zatvorene u Iranu i imaju dvojno državljanstvo Irana i države članice EU-a ([4]),

— uzimajući u obzir izjave Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava o Iranu od 18. ožujka 2021. kojom se traži hitno puštanje na slobodu dr. Ahmadreze Djalalija i od 25. studenoga 2020. kojom se Iran poziva da odustane od njegova pogubljenja, kao i mišljenje Radne skupine UN-a za arbitrarno pritvaranje od 24. studenoga 2017. u vezi s Ahmadrezom Djalalijem (Islamska Republika Iran),

— uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja UN-a o stanju ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu od 26. listopada 2020. u kojem se traži utvrđivanje odgovornosti za nasilno suzbijanje prosvjeda i njegovo izvješće od 21. srpnja 2020. o stanju ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu,

— uzimajući u obzir peti dijalog na visokoj razini između EU-a i Irana od 9. prosinca 2020.,

— uzimajući u obzir smjernice EU-a o smrtnoj kazni, mučenju i drugom okrutnom postupanju, slobodi izražavanja na internetu i izvan njega te o borcima za ljudska prava,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966., čija je stranka i Iran te zaštitne mjere protiv mučenja i arbitrarnog pritvaranja utvrđene u iranskom Ustavu,

— uzimajući u obzir iračke parlamentarne izbore od 18. lipnja 2021.,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948.,

— uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,

A. budući da su iranske sigurnosne snage 24. travnja 2016. uhitile švedsko-iranskog državljanina dr. Ahmadrezu Djalalija, specijalista hitne medicine i znanstvenika na belgijskom Vrije Universiteit u Bruxellesu i talijanskom Università del Piemonte Orientale; budući da je u listopadu 2017. osuđen na smrt na osnovi neutemeljenih optužbi za špijunažu u izrazito nepoštenom postupku na temelju priznanja iznuđenog mučenjem; budući da je kaznu potvrdio iranski Vrhovni sud 17. lipnja 2018.; budući da je u pismu koje je napisao u zatvoru Evin u Teheranu naveo da je zatvoren tijekom putovanja u Iran jer je odbio špijunirati europske institucije; budući da ga je tužiteljstvo 24. studenoga 2020. obavijestilo da je njegovo smaknuće neminovno te da je potom premješten u samicu na više od 100 dana do travnja 2021., nakon čega je premješten na jedan od općih odjela zatvora; budući da su mu uskraćeni posjeti i telefonski razgovori s njegovom obitelji u Švedskoj; budući da mu smrtna kazna nije preinačena od njegova premještaja u opći odjel; budući da je imao samo povremeni pristup svojem odvjetniku u posljednjih sedam mjeseci i da prije toga nije imao pristup;

([1]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0376.
([2]) SL C 171, 6.5.2021., str. 17.
([3]) SL C 388, 13.11.2020., str. 127.
([4]) SL C 76, 9.3.2020., str. 139.

B. budući da je u studenom 2017. Radna skupina UN-a za arbitrarna pritvaranja zaključila da je oduzimanje slobode dr. Ahmadreze Djalalija, protivno člancima 3., 5., 8., 9., 10. i 11. Opće deklaracije o ljudskim pravima i člancima 7., 9., 10. i 14. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, arbitrarno te je pozvala na njegovo puštanje na slobodu;

C. budući da je zdravstveno stanje dr. Ahmadreze Djalalija postalo kritično nakon mjeseci duljeg boravka u samici; budući da mu je od 2016. uskraćena medicinska skrb izvan zatvora i da je prisiljen boraviti u prostoriji s neprekidno upaljenim jarkim svjetlom; budući da se njegovo fizičko i psihičko stanje otada znatno pogoršalo, sa simptomima kao što su pomanjkanje sna, dramatičan gubitak tjelesne težine i poteškoće u govoru;

D. budući da Iran aktivno zatvara strane državljane kako bi ucjenjivao strane vlade; budući da je najmanje desetak državljana EU-a arbitrarno pritvoreno u Iranu; budući da je francusko-iranska pripadnica akademske zajednice Fariba Adelkhah, direktorica istraživanja na fakultetu Sciences Po u Parizu, arbitrarno pritvorena od lipnja 2019., prvo u zatvoru Evin, a zatim u kućnom pritvoru od listopada 2020.; budući da je francuski fotograf Benjamin Brière od 26. svibnja 2020. arbitrarno pritvoren u zatvoru u Mashhadu i budući da je 30. svibnja 2021. protiv njega podignuta optužnica za špijunažu; budući da je njemačko-iranski državljanin Nahid Taghavi od listopada 2020. arbitrarno pritvoren u zatvoru Evin pod dvojbenim optužbama povezanim s nacionalnom sigurnosti; budući da Iran ne priznaje dvojno državljanstvo, zbog čega strana veleposlanstva imaju ograničen pristup svojim državljanima s dvojnim državljanstvom;

E. budući da Iran također arbitrarno pritvara i svoje građane u teškim uvjetima; budući da sudovi optuženicima često uskraćuju pravo na pošteno suđenje te ograničavaju pravno savjetovanje i posjete konzularnih tijela i UN-a te humanitarnih organizacija; budući da se kazne često temelje na nepotkrijepljenim optužbama; budući da iranski pravosudni sustav i suci nipošto nisu neovisni i ne zadovoljavaju međunarodne standarde; budući da iranske vlasti nisu istražile navode o mučenju i drugim teškim povredama prava pritvorenika; budući da se sudsko uznemiravanje koristi za ušutkavanje boraca za ljudska prava;

F. budući da Iran ima najveći broj pogubljenja po stanovniku na svijetu;

G. budući da EU i njegove države članice kontinuirano sudjeluju u diplomatskim razgovorima za poboljšanje odnosa s Iranom, što je dovelo do usvajanja Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana 18. listopada 2015.; budući da je EU i dalje predan poboljšanju odnosa pod određenim uvjetima; budući da je poštovanje ljudskih prava ključna sastavnica za daljnji razvoj tih odnosa;

1. poziva Iran, pod predsjedanjem novoizabranog predsjednika Ebrahima Raisija, da odustane od skorašnjeg pogubljenja švedsko-iranskog pripadnika akademske zajednice dr. Ahmadreze Djalalija, da ga odmah i bezuvjetno pomiluje i oslobodi te da mu dopusti povratak obitelji u Švedskoj; oštro osuđuje njegovo mučenje, arbitrarno pritvaranje i smrtnu kaznu na temelju nepotkrijepljenih optužbi, kako je zabilježeno u mišljenju Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava Radne skupine za arbitrarno pritvaranje; apelira na Iran da mu, u očekivanju gore navedenog, odmah odobri redovite kontakte s njegovom obitelji i odvjetnikom, da zajamči njegovu sigurnost te da mu pruži hitnu i odgovarajuću medicinsku skrb; poziva Iran da prestane prijetiti njegovoj obitelji u Švedskoj i Iranu;

2. osuđuje ustaljenu politiku određivanja arbitrarnih pritvaranja državljana EU-a, UK-a i drugih država koju Iran provodi kako bi ishodio političke ustupke;

3. apelira na Iran da odmah povuče sve optužbe protiv dr. Ahmadreze Djalalija, kao i protiv svih arbitrarno pritvorenih državljana EU-a, primjerice njemačkih državljana Nahida Taghavija i Jamshida Sharmahda, francuskih državljana Benjamina Brièrea i Faribu Adelkhah protiv koje na snazi ostaje zabrana putovanja, austrijskih državljana Kamrana Ghaderija i Massouda Mossaheba; kao i državljana UK-a Morada Tahbaza, Anoosh Ashoori, Mehrana Raoofa i Nazanin Zaghari-Ratcliffe koja ostaje u kućnom pritvoru;

4. duboko žali zbog činjenice da od rezolucije Parlamenta od 17. prosinca 2020. nijedna država članica EU-a nije uspjela posjetiti arbitrarno pritvorene državljane EU-a, uključujući dr. Ahmadrezu Djalalija; ponavlja svoj hitan poziv potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i državama članicama EU-a da učine sve što je u njihovoj moći da spriječe pogubljenje dr. Ahmadreze Djalalija;

5. poziva Vijeće da razmotri dodatne ciljane sankcije, uključujući zamrzavanje imovine iranskih režimskih službenika i pravnih osoba uključenih u arbitrarna pritvaranja državljana EU-a i njihove osude na smrt, uključujući, u slučaju nastavka pritvora dr. Ahmadreze Djalalija, primjenu trenutačnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava ili globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava (EU-ov Zakon Magnicki);

6. pozdravlja uključivanje osmero iranskih pojedinaca i triju pravnih osoba, zbog njihova sudjelovanja u ubojstvu najmanje 303 prosvjednika u 2019., u režim sankcija EU-a koji obuhvaća zamrzavanje imovine i zabrane putovanja provedeno 12. travnja 2021.; napominje da je EU donio takvu odluku prvi put od 2013.;

7. ponovno izražava najsnažnije protivljenje smrtnoj kazni u svim okolnostima i ponavlja da se ne može koristiti nikakvo moralno, pravno ili religijsko opravdanje; poziva Iran da odmah uvede moratorij na primjenu smrtne kazne kao korak prema njezinu ukidanju;

8. poziva Iran da također oslobodi političke zatvorenike, uključujući borce za ljudska prava, s obzirom na to da su pritvoreni isključivo zbog ostvarivanja svojih temeljnih prava na slobodu izražavanja, uvjerenja, udruživanja i objavljivanja, mirnog okupljanja i medijskih sloboda; poziva Iran da propisno istraži službene osobe odgovorne za ozbiljne povrede ljudskih prava, uključujući uporabu prekomjerne i smrtonosne sile protiv prosvjednika; osuđuje sustavnu uporabu produljenog zatvaranja u samici, čime se krše međunarodne obveze Irana;

9. potiče Vijeće da u svojim bilateralnim odnosima s Iranom pokrene raspravu o povredama ljudskih prava, u skladu sa zajedničkom izjavom potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i iranskog ministra vanjskih poslova iz travnja 2016.; poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da nastavi uključivati pitanja ljudskih prava u kontekst dijaloga na visokoj razini između EU-a i Irana; poziva EU i njegove države članice da ojačaju svoju zaštitu i potporu za borce za ljudska prava, posebno za žene, među ostalim s pomoću bespovratnih sredstava za hitne slučajeve u okviru Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava;

10. oštro osuđuje stalno pogoršanje stanja ljudskih prava u Iranu, među ostalim i posebice za pripadnike etničkih i vjerskih manjina, zbog sustavne političke, ekonomske, društvene i kulturne diskriminacije; žali zbog alarmantne eskalacije u primjeni smrtne kazne protiv prosvjednika, disidenata i pripadnika manjinskih skupina;

11. poziva Iran da dopusti posjete i u potpunosti surađuje u svim posebnim postupcima Vijeća UN-a za ljudska prava, među ostalim i s posebnim izvjestiteljem UN-a za stanje ljudskih prava u Islamskoj Republici Iranu;

12. nalaže svojem predsjedniku da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnom tajniku UN-a, vrhovnom vođi i predsjedniku Islamske Republike Irana i zastupnicima u iranskom parlamentu Madžlisu.